מהדורה למורה – סרטון: הצביון הדתי ביישוב היהודי

- מטרה: צפייה פעילה בסרטון על "הצביון הדתי ביישוב היהודי": שאלות לפני, במהלך ואחרי הצפייה.
- זמן מומלץ: 30 דקות
- מסלול: רגיל · חט"ב · תיכון
- הפעילות באתר: https://historia-et-hachadasha.sites.tab.bot/video-tzivyon.html

הנחיות להפעלה

- הקרינו את הסרטון/ים מעמוד הסרטון באתר. עצרו אחרי כל קטע לשאלות "במהלך הצפייה".
- לוודא: פולמוס השמיטה הראשון – תרמ"ט 1888–1889
- לוודא: הרב קוק עלה ליפו ב-1904
- לוודא: ייסוד 'הקיבוץ הדתי' – 1935; עלייה לקרקע של טירת צבי – 1937
- לוודא: שנות חייו של הרב יעקב מאיר 1856–1939
- לוודא: שמואל חיים לנדאו 1892–1928
- לוודא: מכתב הסטטוס קוו – יוני 1947, נוסח הסעיפים מעובד

מפתח תשובות

לפני הצפייה

#	תשובה
1	תשובה אישית (מעוררת ידע קודם).
2	ב – הקהילות היהודיות שחיו בארץ לפני העליות הציוניות, ברובן דתיות, בערי הקודש.
3	ב – הציבור היהודי שהתיישב בארץ מ-1882 ואילך מתוך מטרה לבנות חיים לאומיים חדשים.

במהלך הצפייה

#	תשובה
1	תשובות לפי הסרטון. אפשר להיעזר בעמוד היחידה – דמויות: הרב אברהם יצחק הכהן קוק, הרב יעקב מאיר, הרב יצחק יעקב ריינס; מושגים: היישוב הישן, היישוב החדש, החלוקה.
2	תשובות לפי הסרטון. אפשר להיעזר בעמוד היחידה – דמויות: הרב אברהם יצחק הכהן קוק, הרב יעקב מאיר, הרב יצחק יעקב ריינס; מושגים: היישוב הישן, היישוב החדש, החלוקה.

אחרי הצפייה

#	תשובה
1	תשובה אישית; לבדוק: רעיון מהסרטון + קשר נכון לחיינו היום.

נכון או לא נכון

#	תשובה
1	נכון
2	נכון
3	לא נכון – השנה הנכונה: 1921
4	לא נכון – השנה הנכונה: 1888–1889
5	נכון

סיבה ותוצאה

#	תשובה
1	ב – מתחים בין המסורת לחלוציות בשאלות של שבת, שמיטה וחינוך
2	ד – 'היתר המכירה' ופולמוס רבני סביבו
3	ג – הקמת 'המזרחי', 'הפועל המזרחי' והקיבוצים הדתיים
4	א – הקמת הרבנות הראשית ובתי הדין הרבניים (1921)

שאלה לשיח ולכתיבה

#	תשובה
—	תשובה אישית: רעיון מרכזי ברור, נימוק/דוגמה, משפטים שלמים

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

סרטון: הצביון הדתי ביישוב היהודי – דף תרגול

צפו בסרטון בעמוד "הצביון הדתי ביישוב היהודי – סרטון ושאלות" באתר וענו על השאלות לפי הסדר.

חלק א' – לפני הצפייה

1. מה המשמעות של 'מרחב ציבורי'? תנו דוגמה.

2. מה פירוש המושג "היישוב הישן"?

א. תנועת הציונות הדתית שנוסדה ב-1902.

ב. הקהילות היהודיות שחיו בארץ לפני העליות הציוניות, ברובן דתיות, בערי הקודש.

ג. רשתות חינוך נפרדות ביישוב לפי השקפות: העובדים, הכללי, המזרחי והחרדי.

ד. תנועה חרדית שנוסדה ב-1912 ולא הצטרפה להסתדרות הציונית.

3. מה פירוש המושג "היישוב החדש"?

א. מכתב מ-1947 שקבע הסדרים בענייני שבת, כשרות, אישות וחינוך לקראת המדינה.

ב. הציבור היהודי שהתיישב בארץ מ-1882 ואילך מתוך מטרה לבנות חיים לאומיים חדשים.

ג. סיסמת 'הפועל המזרחי' – שילוב שמירת מצוות עם עבודה ובניין הארץ.

ד. תנועה חרדית שנוסדה ב-1912 ולא הצטרפה להסתדרות הציונית.

חלק ב' – במהלך הצפייה

1. רשמו שני מוסדות או תנועות דתיות שהוזכרו ותפקידם.

2. אילו נושאים עוררו מחלוקת בין ציבורים שונים ביישוב?

חלק ג' – אחרי הצפייה

1. הסבירו במשפט או שניים מהו 'הסטטוס קוו' ומדוע נוצר.

חלק ד' – נכון או לא נכון

סמנו נכון או לא נכון לפי מה שלמדתם.

#	משפט	נכון	לא נכון
1	היו קיבוצים דתיים – 'תורה ועבודה'.	○	○
2	ב-1921 קמה הרבנות הראשית.	○	○
3	בשנת 1882: הקמת הרבנות הראשית לארץ ישראל.	○	○
4	בשנת 1947: פולמוס השמיטה הראשון במושבות.	○	○
5	היו ויכוחים על שבת, כשרות וחינוך.	○	○

חלק ה' – סיבה ותוצאה

התאימו לכל סיבה את התוצאה.

#		אות	
1	העליות הציוניות הביאו ציבור שרובו ביקש לחדש את החיים היהודיים	____	א. הקמת הרבנות הראשית ובתי הדין הרבניים (1921)
2	שנת השמיטה העמידה את המושבות החקלאיות בסכנה כלכלית	____	ב. מתחים בין המסורת לחלוציות בשאלות של שבת, שמיטה וחינוך
3	שאיפה לשלב ציונות ושמירת מצוות	____	ג. הקמת 'המזרחי', 'הפועל המזרחי' והקיבוצים הדתיים
4	שלטון המנדט המשיך את השיטה העות'מאנית של סמכות דתית בענייני אישות	____	ד. 'היתר המכירה' ופולמוס רבני סביבו

חלק ו' – שאלה לשיח ולכתיבה

מה היתרונות והחסרונות של 'פשרה' בין קבוצות עם השקפות שונות?

- כתבו את עמדתכם.
- נמקו בעזרת דוגמה מהסרטון או מהיחידה.

כרטיס יציאה

דבר אחד חדש שלמדתי מהסרטון:

שאלה שהייתי רוצה לשאול:

דרגו את הסרטון: ☆ ☆ ☆ ☆ ☆